

REMISSYTTRANDE

Datum

2019 -05- 2 8

Dnr

1746-19-8.1

Aktbilaga

3

Regeringskansliet
Grundlagsenheten
103 33 Stockholm

ju.remissvar@regeringskansliet.se

Slutbetänkandet Kamerabevakning i kollektivtrafiken – ett enklare förfarande (SOU 2019:8)

(Departementets diarienummer Ju2019/00886)

Justitiekanslern ska vaka över tryck- och yttrandefriheten samt värna integriteten och rättssäkerheten i den offentliga verksamheten. I Justitiekanslerns uppdrag ingår även att bevaka statens rätt och att medverka till att rättstillämpningen är effektiv och av hög kvalitet.

Genomgången av de förslag som läggs fram i betänkandet och de överväganden som görs där har skett med de utgångspunkter som Justitiekanslern, utifrån sitt uppdrag, främst har att beakta. Med beaktande av dessa utgångspunkter vill Justitiekanslern anföra följande.

Kamerabevakningsutredningens uppdrag har gått ut på att föreslå åtgärder som kan underlätta för kamerabevakning av allmänna transportmedel och stationer.

Enligt gällande reglering i kamerabevakningslagen (2018:1200) är kamerabevakning av allmänna transportmedel och stationer tillståndspliktig. Kamerabevakning av tunnelbanevagnar och tunnelbanestationer omfattas dock av ett undantag från tillståndsplikten.

Kamerabevakningsutredningen har fått i uppdrag att analysera om det bör införas ett utökat undantag från tillståndsplikten för kamerabevakning av allmänna transportmedel och stationer samt föreslå åtgärder som kan underlätta för kamerabevakning av allmänna transportmedel och stationer.

I linje med uppdraget har utredningen föreslagit att kravet på tillstånd för kamerabevakning av allmänna transportmedel, stations-, terminal- eller hållplatsområden avsedda för kollektivt resande, platser vid järnvägs-, spårvägs- eller tunnelbanespår respektive kamerabevakning av flygplatsområden ska tas bort. Tillståndsplikten ska inte gälla om kamerabevakningen har till syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, förebygga, förhindra eller upptäcka störningar av allmän ordning och säkerhet eller olyckor eller begränsa verkningarna av sådana störningar eller inträffade olyckor.

Justitiekanslern konstaterar att ett förslag som det nu aktuella ställer höga krav när det gäller bibehållandet av ett starkt skydd för den personliga integriteten. Justitiekanslern anser att utredningen på ett tydligt och grundligt sätt har gått igenom och analyserat de risker och nackdelar, men även fördelar, som förslaget kan innebära. Betänkandet ger uttryck för en väl avvägd syn på förhållandet mellan den aktuella kamerabevakningen och personlig integritet.

Justitiekanslern delar utredningens bedömning att skälen mot ett tillståndsförfarande nu väger tyngre än skälen för ett sådant förfarande. Justitiekanslern instämmer också i de bedömningar som utredningen gjort vad gäller integritetsskydd för enskilda i händelse av ett borttaget tillståndskrav. I likhet med utredningen vill Justitiekanslern i övrigt framhålla att kamerabevakning, i den mån den leder till minskad brottslighet och ökad trygghet, också medför ett förstärkt skydd för den personliga integriteten exempelvis för den som slipper bli utsatt för ett brott. Detsamma gäller även den föreslagna kamerabevakningen i ordningshållande syfte.

Justitiekanslern har inte någon invändning mot utredningens slutsats att det i fråga om kamerabevakning av allmänna transportmedel och stationer m.m. inte behövs någon kompletterande integritetsstärkande reglering i kamerabevakningslagen (dvs. intresseavvägningen med överviktsprincip i 8 §) och instämmer i utredningens bedömning att regleringen i EU:s dataskyddsförordning ger ett tillfredsställande förebyggande och korrigerande integritetsskydd. Förslaget innebär att bevakning i tunnelbanevagnar respektive tunnelbanestationer inte kommer att omfattas av mer omfattande administration än enligt det gällande regelverket.

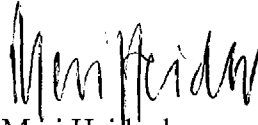
Det kan dock antas att en slopad intresseavvägning med överviktsprincip – åtminstone i ett inledande skede – kan komma att leda till viss osäkerhet i rättstillämpningen eftersom det kommer att bli en uppgift för den som bedriver kameraövervakning att se till att bevakningen är förenlig med regleringen i dataskyddsförordningen. Ett bra sätt att redan från början åstadkomma en jämn rättstillämpning skulle vara om de berörda branscherna i samråd med Datainspektionen, inför ikraftträdandet av det aktuella lagförslaget, arbetade fram uppförandekoder på det aktuella området.

Datainspektionen har långtgående befogenheter inom ramen för ett förhandssamråd enligt artikel 36 i dataskyddsförordningen. Utredningen är av uppfattningen att det kommer att bli relativt vanligt med samråd i fråga om bevakning i kollektivtrafiken, särskilt för sådana aktörer som inte tidigare bedrivit bevakning enligt tillstånd. Det är, enligt Justitiekanslerns uppfattning, av stor betydelse att Datainspektionens råd och rekommendationer i ärenden som avser förhandssamråd och även beslut i tillsynsärenden på det aktuella området får spridning bland aktörerna och därmed bidrar till ökade kunskaper och en jämn rättstillämpning.

Vid ett slopat tillståndskrav och en slopad intresseavvägning med överviktsprincip ökar också kravet på Datainspektionen att bedriva en effektiv korrigerande tillsyn på det aktuella kamerabevakningsområdet.

Sammanfattningsvis tillstyrker Justitiekanslern utredningens förslag.

Ärendet har föredragits av Nedim Salcic.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Mari Heidenborg', written in a cursive style.

Mari Heidenborg